

FOKUS

SPRÅKLYDSANGER MED OPPGAVER

FOKUS A BOKSTAVLYDER

LESEKURS A STAVSKRIFT

Mm

Toril Karstad

LEMEN

A. Th. von Middendorff, Wikimedia

Goldfuss, Georg August; Schreber, Johann Christian Daniel, Wikimedia

Pleske, F. D. (Fedor Dmitrievich), 1858-1932, Wikimedia

Fokus er delvis utviklet ved hjelp av midler fra Extra-stiftelsen (nå Stiftelsen Dam).

Forsidebildet er tegnet av Melissa Adéle Popkema.

Heftet kan kombineres med Skjelfjords lesebok og Tømtes løkkeskriftmateriell.

M-LYD-VERS: SANG NR 8

Tekst: Toril Karstad, folkemelodi benyttet i *Lisa og Pers vise* av Ruth Sommerfeldt Jacobsen i *Syng med oss* (1945), komp og opptak: Øyvind Åge Berg, vokal: Frida Benedikte Iversen, 4. kl., illustrasjon: Lydia Madeleine Popkema 7. kl.

Malermester Mad**ds**en maler mang en mur.

M**o**rgan maler månen. Mor **o**g M**o**ns går tur.

TALESYMBOL:

OPPGAVE 1: LYTT TIL CD-EN, OG PRØV Å LÆRE VISA.

OPPGAVE 2: SETT RING RUNDT HVER M, OG SI LYDEN M.

OPPGAVE 3: SETT RING RUNDT HVER m, OG SI LYDEN M.

OPPGAVE 4: LES HELE TEKSTEN HVIS DU KAN.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD,
FEIT O HAR Å-LYD, FEIT D HAR T-LYD, INNRAMMET NG ER ŋ-LYD.

OPPGAVE 5: FINN LYDEN M SKREVET MED SYMBOLET m.
SI LYDEN MENS DU SETTER RING RUNDT SYMBOLET.

k v j å m o n å m n p b å h j s f m u i o v o g r å m d y s
 r m æ m a n æ v m n o b l j t n m k h j r u n a y f b å h j
 m å m u l h æ m a s r m f a u m l g d u l j o n ø u m b å
 v å h b j s n k m o l o s r å m æ y g y r m a n æ b n o m
 o m l j p f u h j r k n a å m n v å h t m u b h æ d a s r m
 n a i æ m n v s m u l j o m å n å m l å h b j m s f u o l o
 i g m r h a æ y s r m l m æ a n m i v m n o b l j å n m u
 h j r m u n a y n b y ø h å k v h æ m d a s r m n a æ m i
 n l g d m h g f b s t u m r ø k t f æ d b s a å u v h æ a s
 r f å m æ n l s d m u b j o n t n p m l å h b j s m k m o l
 o j m g r h a æ y s r m a n m æ v m o m o l f j å n k m h

John James Audubon, Rawpixel.com

OPPGAVE 6: SKRIV TRYKKBOKSTAVEN. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

LODDRETT NED, BUE NED, BUE NED

NB: BUE NED BETYR BUE MED ÅPNINGEN I RETNING NEDOVER.

↓ ñ m m m m m m m m m m

m m m m m m m m m m m m

m

m

m

OPPGAVE 8A: LES VELDIG VANLIGE ORD SEKS GANGER.

1 er og	2 ved ned	3 med men	4 KORT VOKAL mens hvis	5 KORT VOKAL sely nemlig
---------------	-----------------	-----------------	------------------------------	--------------------------------

OPPGAVE 8B: LES OG LEGG LANG VOKAL- ORD MED BOKSTAVKORT.

1 mer min mener	2 lim rim mil	3 mel rime mine	4 mime miner smi	5 smie smil smile
--------------------------	------------------------	--------------------------	---------------------------	----------------------------

SMEDEN SMIR TING AV JERN I EI SMIE

OPPGAVE 8C: LES OG LEGG DIFTONGORD MED BOKSTAVKORT.

NB: DU MÅ FINNE EI-KORTET I ESKA ELLER PÅ FOKUS SYMBOLPUSLING.

1 ei sei vei	2 nei lei veie	3 leie seire seier	4 reise neie reir	5 meier leire meiser
-----------------------	-------------------------	-----------------------------	----------------------------	-------------------------------

Helga Irene Karstad, 10 år

Helga Irene Karstad, 10 år

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ-LYD, INNRAMMET EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 8D: LES OG LEGG KORT VOKAL- ORD MED BOKSTAVKORT.

1

men
mens
vel

2

eller
ville
enn

3

menn
rem
lem

4

linse
imens
lemen

5

minne
svimmel
svimle

Rem: Cheryl Kunde, menn: Dennis Cox, Dreamstime

Fährtenleser CC BY-SA 4.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=94175875>

Amanda Tørring, 4.kl. & TK

OPPGAVE 8E: LES ORD MED STUMME BOKSTAVER.

1

ved

2

med

3

vemmelig

4

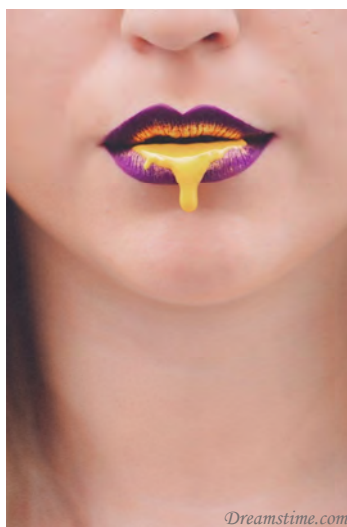
melde

5

nemlig

Dan Křimke, Dreamstime & TK

Dreamstime.com

Rawpixel.com

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD

OPPGAVE 9A: LES RIM MED LANG VOKAL.
SETT PRIKK UNDER VOKALER. DEL TEKSTEN I STAVELSER.

Elevene rimer og rimer.

Ine rimer: rim – lim

Mimi rimer: mine – sine

Melvin rimer: lene – mene

Nils rimer: mel – sel

Andreas Karstad, 11 år

OPPGAVE 9B: LES RIM MED KORT VOKAL.
SETT PRIKK UNDER VOKALER. DEL TEKSTEN I STAVELSER.

Ilse rimer: rem – lem

Simen rimer: menn – venn

Siri rimer: inne – minne

Mimi rimer: simle – svimle

Remi rimer: remmer – lemmer

Celine Aurora Bastberget, 4.kl. & Alida Karstad, 2.kl.

FEIT O HAR Å-LYD.

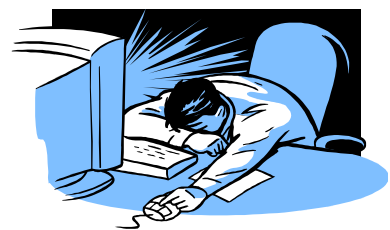
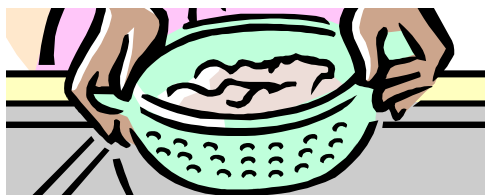
OPPGAVE 9C: LES RIM MED LANG VOKAL.
SETT PRIKK UNDER VOKALER. DEL TEKSTEN I STAVELSER.

Iris rimer: sil – mil – smil – hvil

Siren rimer: mene – sene – lene – rene

Emilie rimer: mime – rime – lime

Irmelin rimer: sile – smile – hvile

OPPGAVE 9D: LES RIM MED KORT VOKAL.
SETT PRIKK UNDER VOKALER. DEL TEKSTEN I STAVELSER.

Irene rimer: mens – rens – lens – imens

Siv rimer: men – venn – send – Sven

Eli rimer: felle – selge – melde – svelle

Vivi rimer: minne – sinne – inne – vinne

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD

OPPGAVE 10A: LES HISTORIEN.

Eline Christin Leed Bauge, 5.kf. Mønster og farger: Mirel Karstad, 1.kf.

Irene smiler, **og** Nils smiler. Nils **og** Irene **er** nemlig venner. Nils ser en rev ved en rein. Reinen **er** ei simle. Nils ser reven ved ei simle. Reven vimser **og** vimser.

Eline Christin Leed Bauge, 5.kf. Mirel Karstad, 2.kf.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ-LYD, INNRAMMET EI ER EI-DOFTONG.

OPPGAVE 10B: LES HISTORIEN.

Irene mimer, **o**g Nils mimer.

Irene **o**g Nils mimer rein.

Irene **o**g Nils mimer rever.

Irene **o**g Nils mimer minner.

Elvira Christin Leed Bauge, 5.kl. & Miriel Karstad, 1.kl.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ-LYD, INNRAMMET EI ER EI-DFTONG.

OPPGAVE 10C: LES HISTORIEN.

Eser smiler **og** smiler.

Eser smiler mer **og** mer.

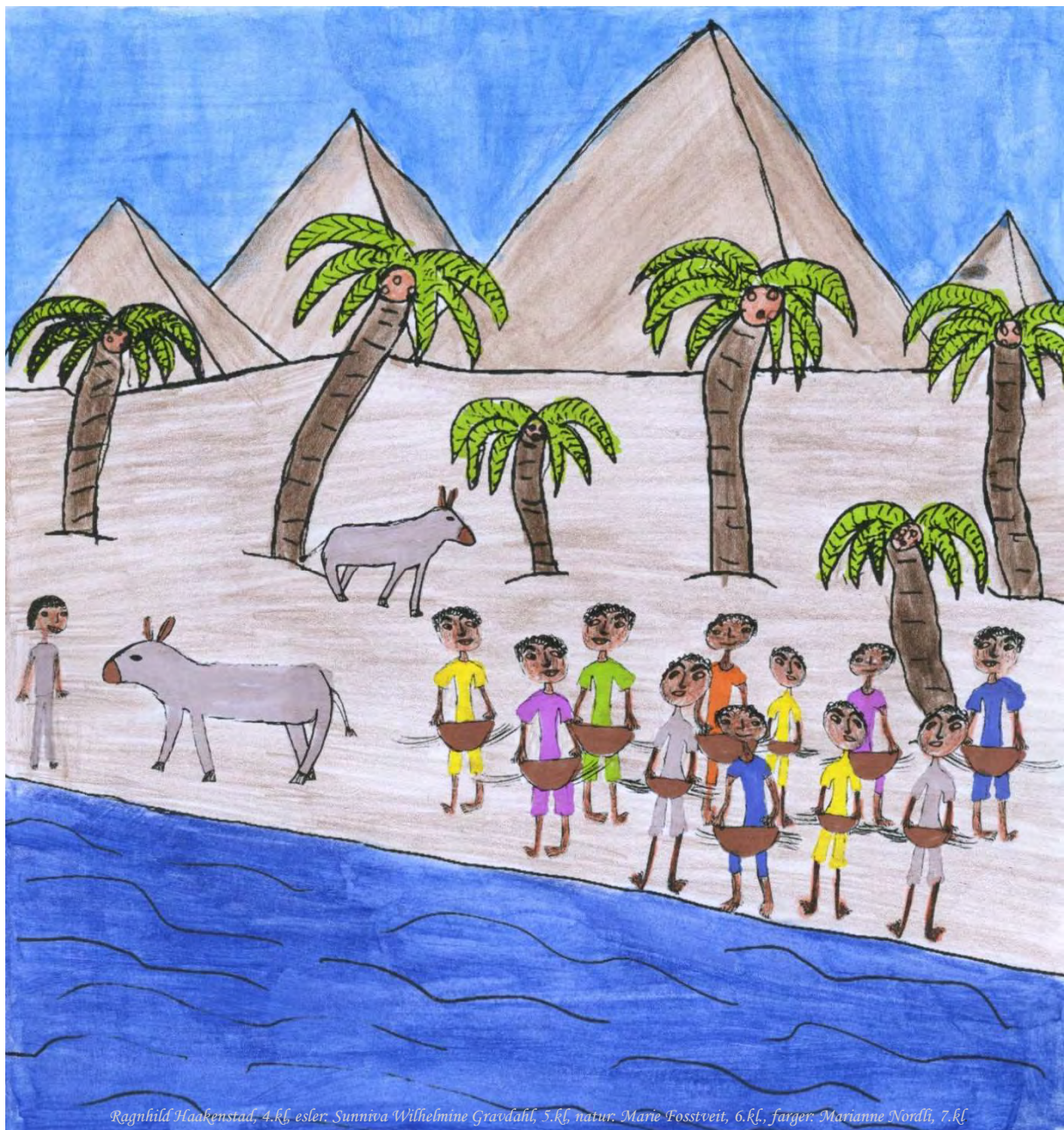
Eser ser ni menn ved Nilen.

Ser Eser ni menn?

Nei, Eser ser elleve menn. Mennene
siler linser ved Nilen. Eser ser esler ved Nilen.

Ragnhild Haakenstad, 4.kf.
L. Marianne Nordli, 7.kf.

Ragnhild Haakenstad, 4.kf. esler; Sunniva Wilhelmine Gravdahl, 5.kf. natur; Marie Fosstveit, 6.kf. farger; Marianne Nordli, 7.kf.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ-LYD, INNRAMMET EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 11: DEL OPP I ORD MED LODDRETTE LINJER.

Lise|rimer|silmilsmilhvilsenil
Simenrimerlimemimerime
Vivirimermenesenelenerene
Mimirersmilesilehvilesnile

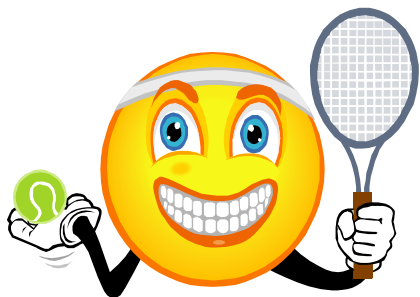

Virimermildesnillevillelilleille
Irenerimermensrenslensimens
Siririmerminnesinneinnevinne

OPPGAVE 12: SETT STREK FRA ORD TIL BILDE.

lim

lemen

lem

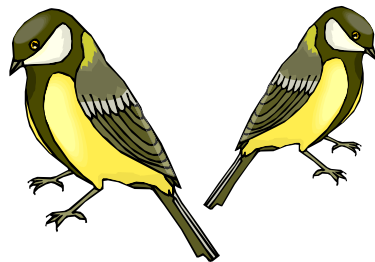

mel

smiler

rem

mine

menn

meiser

svimmel

INNRAMMET EI ER EI-DIFTONG

Pearson Scott Foresman

OPPGAVE 13: LØS REBUSEN. BYTT UT TALESYMBOLER OG STORE BOKSTAVER MED SMÅ BOKSTAVER. LES SETNINGEN.

NB: DER DET ER TO RUTER UNDER TALESYMBOLET, SKAL DET VÆRE DOBBEL KONSONANT. ALLE SETNINGER OG NAVN SKAL STARTE MED STOR BOKSTAV. SETT RIKTIG TEGN TIL SLUTT.

1

	E			E		E			I		E		?

2

STUM E

	E I,	E		E		E		E		E		.
				e								

3

E		E				E			E			E		.

4

	I		E		I		E		E I		E I		.

5

	I		E			E I		E				I		I		.

6

	I		E			E			I			E		E		.

OPPGAVE 14A: SKRIV M-ORD MED LANG VOKAL I STAVSKRIFT.

mer

mer

men

men

mine

mine

mener

mener

min

min

Igor Korionov, Dreamstime.com

Dreamstime.com

Dreamstime.com

OPPGAVE 14B: SKRIV M-ORD MED LANG VOKAL I STAVSKRIFT.

mime

mime

rime

rime

mil

mil

lim

lim

OPPGAVE 15A: LES RIM MED M OG EI.

Line rimer: lei – vei – nei – sei – snei

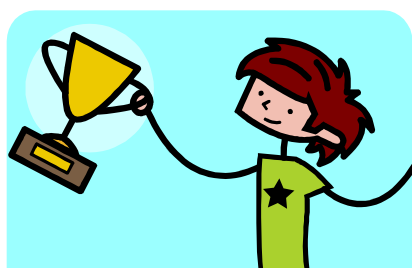
Liv rimer: leie – veie – neie – meie – sneie

Emil rimer: meiser – reiser – sveiser

Siv rimer: seire – leire – reiret

Eline rimer: reis – meis – sveis

Elise rimer: seier – veier – neier – leier – sneier

OPPGAVE 15B: LES HISTORIEN.

Lene og Siren rei ser og reiser. Lene og
Siren reiser ni mil. Lene er svimmel. Siren
er svimmel. Lene og Siren er svimle.

Maia E.M. Greiner, 4.kf. & Marianne Nordli, 7.kf.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ-LYD, INNRAMMET EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 16: LES HISTORIEN.

Emil limer

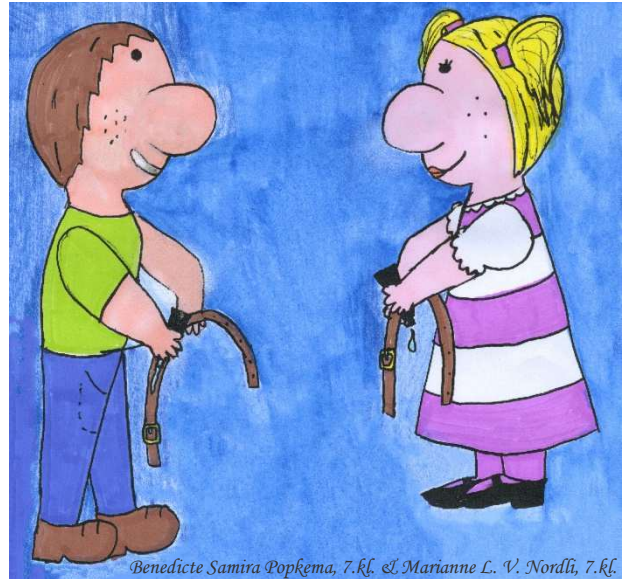
ei reim.

Live limer

ei reim.

Live og Emil

limer reimene.

Miriøl og Simen reiser ei mil. Miriøl og Simen
ser ni lemen. Lemen er vemmelige, mener
Miriøl. Lemen er vemmelige, mener Simen.
«Lemen er vemmelige!» sier Miriøl og Simen.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ-LYD, INNRAMMET EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 17: KLIPP UT EN SETNING, DEL OPP I ORD OG PUSLE.
KLIPP I BOKSTAVER OG PUSLE SAMMEN. LES DET DU HAR SKREVET.

**Malermester
Madsen maler
mang en mur.**

**Morgan maler
månen. Mor og
Mons går tur.**

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD,
FEIT O HAR Å-LYD, FEIT D HAR T-LYD, INNRAMMET NG ER ŋ-LYD.

OPPGAVE 18: STAVELSESEDELING

SETT PRIKK UNDER VOKALENE: A, E, I, O, U, Y, Æ, Ø, Å.
TEGN EN BUE FOR HVER STAVELSE.

Malermester Madsen
maler mang en mur.
Morgan maler månen.
Mor og Mons går tur.

OPPGAVE 19: DEL OPP ORDENE I SANGEN MED LINJER.

MALERMESTER|MADSEN|MALER
MANG|EN|MUR.MORGAN|MALER
MÅNEN.MOR|OG|MONS|GÅR TUR.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD,
FEIT O HAR Å-LYD, FEIT D HAR T-LYD, INNRAMMET NG ER ŋ-LYD.

OPPGAVE 20A: SKRIV KORT VOKAL-ORD I STAVSKRIFT.

men

men

mens

mens

rem

rem

lemen

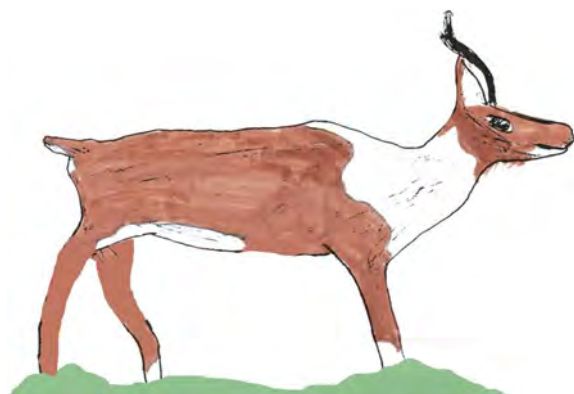
lemen

simle

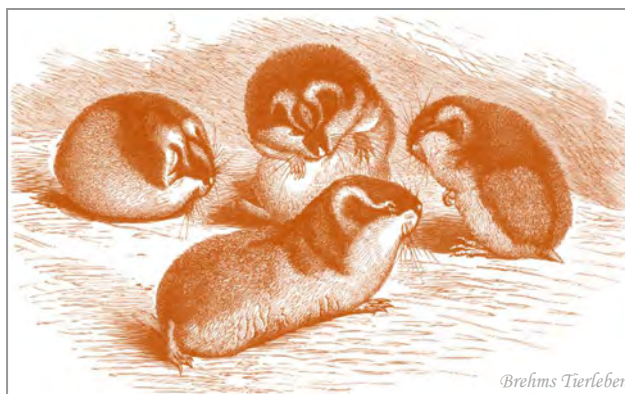
simle

remse

remse

Eline Christin Leed Bauge, 5.kf. & Alida Karstad, 2.kf.

Brehms Tierleben

OPPGAVE 20B: SKRIV KORT VOKAL-ORD I STAVSKRIFT.

mimre

mimre

menn

menn

minne

minne

imens

imens

lemmer

lemmer

remmer

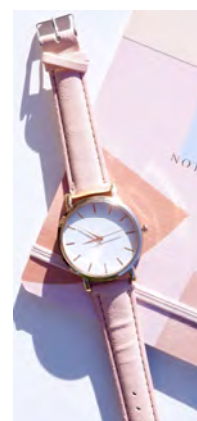
remmer

Dreamstime, CC0

Rawpixel.com

Dreamstime, CC0

OPPGAVE 20C: SKRIV KORT VOKAL-ORD I STAVESKRIFT.

smil

smil

smile

smile

smi

smi

svimle

svimle

svimmel

svimmel

smie

smie

OPPGAVE 20D: SKRIV KORT VOKAL-ORD I STAVESKRIFT.

ei

ei

nei

nei

meie

meie

meise

meis

vei

vei

veie

veie

lei

lei

sei

sei

leie

leie

seier

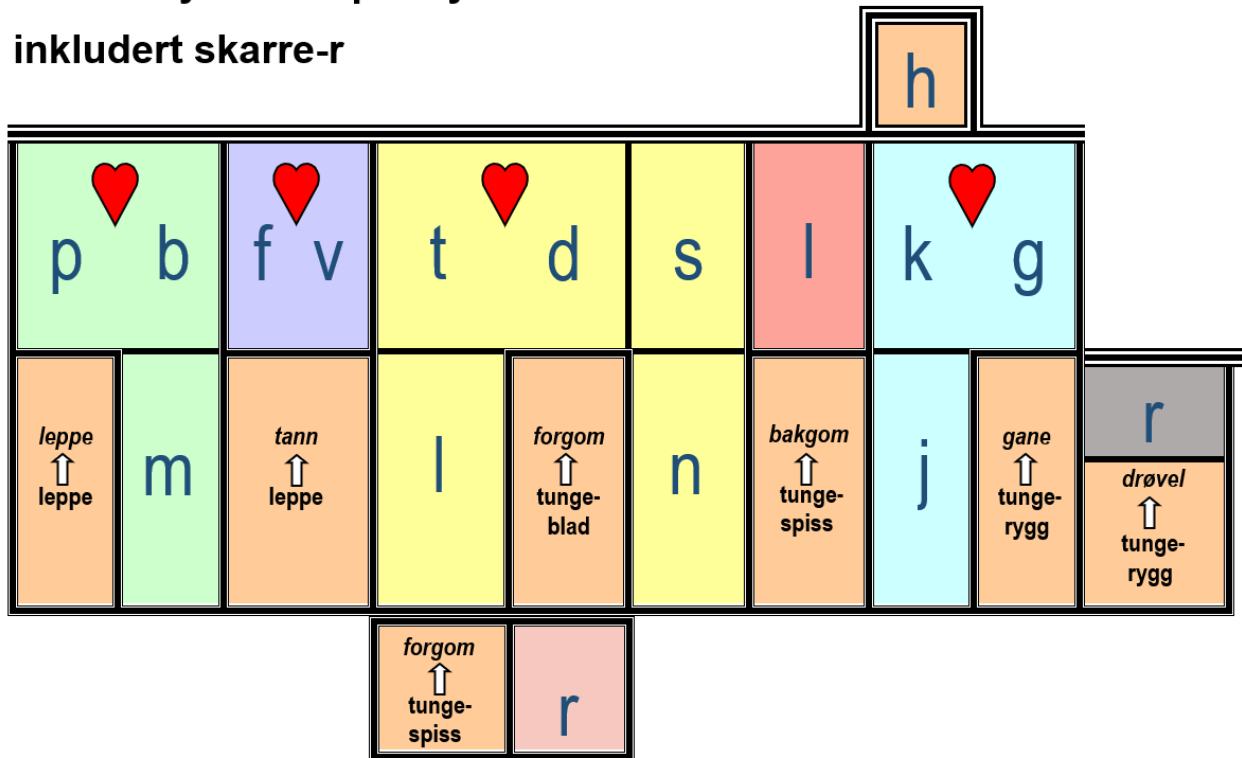
seier

Smeden smir i ei smie:

Bokstavlydenes språklydhus

inkludert skarre-r

Vokaler: a e i o u y æ ø å

Diftonger: ei au øy ai

FOKUS © Toril Karstad Kreativ Læring

Hjerte symboliserer stemt/ustemt-par. Døra angir artikulasjonssted, der nedre artikulatur er aktiv og derfor nevnes først (leppe mot tann).

